

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XXII. évfolyam
2021. január

Töretlenül fejlődik a horgászszektor

Második működési évét zárta a Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) Országos Horgászszervezeti Szolgáltató Központja (OHSZK). A szervezetet a halgazdálkodásról és a halak védelméről szóló törvény által a horgászszövetség számára meghatározott 23 közfeladat ellátására alakították. A közfeladatokat úgy határozták meg, hogy a horgászszervezetek által horgászati célú halgazdálkodásra és haltermelésre használt vízterületeken fokozatosan szakszerű gazdálkodást vezessenek be, és eközben a horgászat ügyvitele is korszerűbbé váljon és egységesedjen. Dr. Dérer Istvánnal, az OHSZK főigazgatójával összegeztük a 2020-ban elért eredményeket.

• Főigazgató úr, kezdjük a számokkal, mivel egy kicsit a számok bővületében élünk! Kikre terjed ki a közfeladat-ellátási szerződés?

– A MOHOSZ OHSZK támogatásából minden olyan horgászszervezet részesülhet, amely mögött valódi teljesítmény van, valamint törvényesen és átláthatóan működik. A MOHOSZ szervezetéhez jelenleg 26 területi tagszövetség, 1206 horgászegyesület, továbbá 17 speciális gazdasági társaság tartozik. Hazánkban mintegy 2200 halgazdálkodási vízterületet tartanak nyilván, amelyek közül az állami tulajdonban lévő természetes vízterületek döntő többsége a MOHOSZ szervezeti rendszerébe tartozik. Így a támogatások középpontjában a halgazdálkodási hasznosító (vízkezelő) horgászszervezetek, azokon belül pedig az állami tulajdonú vizek hasznosítói vannak, de minden tevékeny horgászszervezet több jogcímen is hozzájárhat horgászszövetségi forrásokhoz. A MOHOSZ OHSZK 2019-es beszámolójából kiolvasható, hogy tavalyelőtt az állami horgászokmányokból befolyt összeg elérte a 980 millió forintot, és ennek a bevételnek döntő része belső pályázatokon és kapcsolt közbeszerzési eljárásokon keresztül, célzott támogatásként visszake-

rült a tagszövetségekhez és az egyesületekhez. E szervezetek a befolyt összeget többek mellett horgász-utánpótlásnevelésre, oktatásra, vízpartok szebbé tételére, a vízminőség megőrzésére és javítására, illetve halörzésre fordíthatják. A jövőben a működés- és fenntartás-támogatás mellett célunk, hogy az Országos Horgászati Hálózati Program keretében az egész országban komplex horgászati szolgáltatási és horgászturisztikai fejlesztési pontok jöjjenek létre. Fontos a haltermelés átalakítása is. Már 52 haltermelő és -kereskedő elnyerte „A MOHOSZ minősített beszállítója” címet, és a jövőben – a speciális jogállású tagokkal együtt – kizárólag ők lesznek jogosultak az állami horgászvizek haltelepítési tenyészanyagának biztosítására. A fő haszonélvezőnek azonban magának a horgásznak kell lennie, aki a vízpartok állapotán vagy horgászélmények tekintetében a valóságban is megtapasztalhatja a pozitív változásokat. Van és lesz kire, kikre hagyatkozunk, mert szeptember végére a horgászszervezetek által regisztrált horgászok száma elérte a 700 ezer főt.

• Cél az egymillió?

– Szerintem mindig reálisnak kell lenni, ne akarjunk mindenkiből horgászt faragni. Mi azokra számítunk a jövőben, akik való-

A SZERZŐ FELVÉTELE

Dérer István: olyan állami összefogás és szinergiák valósultak meg, amiben a szektor az ágazaton túlmutatóan példaeértékű megatartást tanúsított

ban elkötelezettek a szabadidős horgászat, a horgászsport, a természet és benne a vizek, a halak megbecsülése, szeretete iránt. A világjárvány alatt, nem várt módon, nagyon sokan váltottak ki engedélyt. Ennek és a rendszer kifejlesztésének köszönhetően több mint 135 ezer fővel nőtt az új, illetve a régi-új horgászok száma. Az utóbbi 5 évben igen látványosan bővült a magyar horgásztársadalom, illetve érdekesen alakult a kor és nem szerinti összetétele is. A „horgászkorfa” adataiból kiderül, hogy ma már a sporthorgászkorfa is az aktív korosztályok tagjai vannak többségben, és egyre jelentősebb a gyermekek és a hölgyek aránya is. A hölgyek és a fiatalok létszámát illetően látunk még további növekedési lehetőséget, de a külföldi horgászturizmusban is nagyon nagy potenciál rejlik. Jó példák számos helyen vannak erre, emlékezzünk például az Ebro folyó horgászturizmusának fellendíté-

Békés, boldog, eredményekben gazdag új évet kívánunk minden kedves Olvasónknak!

► sére, ahol a kietlen vidéken az igények miatt építettek, építenek horgászparadicsomot.

• **Őnök a környezettudatos horgászmagatartás elterjesztését tűzték zászlajukra. Hol tartanak ebben?**

– A tudatformálás mindig hosszú folyamat, de azért szerencsére nem kell hozzá teljes generációváltás. Úgy gondolom, hogy az elmúlt 4-5 évben jelentős eredményeket értünk el ezen a téren, mert a növekedés mellett is átalakul, tisztul az egész rendszer. A horgászvezetők és a horgászok többsége ma már látja az összefüggéseket a környezet- és természetvédelem szempontjai, illetve az okszerű hasznosítás igénye között. A horgászszervezetek komoly forrásokat és energiát fordítanak környezetük rendezettségére, amibe a szemétszállítástól a rendszeres vízparti fűkaszalásig sok mindent beleérthetünk. Hiszek abban, hogy az egyik legnagyobb közösségformáló erő az, ha közös forrásból finanszírozunk egy tevékenységet a közös célok érdekében. Merjünk rászólni azokra, akik nem tartják be a ma már mindenütt ismert, vagy akár kifüggesztett környezetvédelmi előírásokat, és tisztességesen mondjuk el nekik, hogy miért káros a rossz magatartás. Ha valaki nem áll be a sorba, az előbb-utóbb ki kell hogy szoruljon a közösségből is. A fiatal korosztályban egyébként számos ponton régóta működik a horgászuli program. Igaz, a pandémia sok helyen szinte tövig visszametszette, de reményeim szerint 2021-ben gazdag tematikával folytatódik. Ebben a környezeti tudatformálási is jelentős helyet foglal majd el. Az idősebb korosztálynál pedig sokszor a szokásjog alapján rögzült helytelen gyakorlatot kell aktív párbeszéddel, lépésről lépésre felszámolni. A horgászat nemcsak halfogást jelent, hanem a vizek, a halak, a környezet megőrzését is az utókor számára. Nem véletlen a MOHOSZ szlogenje: „A vizek, a halak, a horgászok érdekében és védelmében”.

• **Mennyiben változtatott a horgászszövetség munkáján a pandémia?**

– Ez érdekes történet. A járvány sok mindent elvett tőlünk, de kaptunk is általa, aminek hosszú távú hatása lesz a horgásztársadalomban. A járványnak „köszönhetően” az emberek viszonya a szabadidőhöz, a természethez érezhetően átalakult és átalakul. A horgászat szerencsés szektor, mert az újonnan felépített szervezettel rövid időn belül válaszokat tudott adni a rendkívüli új kihívásokra. Tény, hogy mondjuk még 2 évvel ezelőtt közel sem tudtuk volna így kezelni a járványhelyzetet. Egyrészt folyamatosan és szerintem jól menedzseljük a járványügyi korlátozások szigora versus a horgászat és a horgászok szabadsága problémakört. Hatékony kommunikációval és ágazati párbeszéddel olyan állami összefogás és szinergi-

ák valósultak meg, amiben a szektor az ágazaton túlmutatóan példaértékű magatartást tanúsított. A tavaszi haltelepítési intervencióra fordított összeg rövid idő alatt visszakerült az államkasszába. Szerencsések vagyunk abból a szempontból is, hogy a közfeladatok ellátását nem kellett forráshiány miatt megszakítanunk. Másrészt a szélesebben vett horgászbiznisz sem szenvedett el olyan veszteségeket, mint mondjuk a vendéglátás, hiszen eddigi adataink szerint legalább 20 százalékkal nőtt 2020-ban a forgalom.

• **Ha már az üzletről beszélünk, szóljunk arról is, hogy az OHSZK költségvetése hogyan alakult.**

– Ez a pohár lehet félig teli, félig üres. Sok forrást kezelünk az OHSZK-ban, de ez a pénz korántsem elegendő mindenre. Ha megnézzük, hogy milyen sok a tennivaló a 2200 magyar halgazdálkodási vízterületen, láthatjuk, hogy még évtizedekig van mit csinálni. Szerintem azonban nem is a pénz mennyisége a legfontosabb, hanem az, hogy elindultunk, elindulhattunk egy új úton. Megemlíteném azt is, hogy hiába állna rendelkezésünkre korlátlan mennyiségű pénz, ha a humán-erőforrás nem tudja ellenőrzöten, hatékonyan, eredményesen felhasználni. Reményeink szerint elindul majd a Szent István Egyetemen (új nevén a Magyar Agrár- és Élelmiszertudományi Egyetemen) a másoddiplomás horgászvezetői szakemberképzés. Itt olyan képzésről van szó, amelynek során professzionális tudást kapnak a résztvevők a horgászatról, a horgászvizek kezeléséről, a menedzseri és gazdasági tevékenységről. Ezeket a vezetőket persze már piaci alapon kell megfizetni, mert a nagy vizeknél, a több ezres közösségeknél lejárt a társadalmi munka ideje. Eközben minden tisztelet az azoké, akik jelenleg is önzetlenül viszik a zászlót a sok száz kisvízen, a kisebb egyesületeknél. Nekik is segíteni kívánunk. Továbbá az állami pénzek horgászszövetségi „újrahasznosítása” csak erősen szabályozott formában lehetséges, így mi sokat adunk a biztonságra, az átláthatóságra. Itt is tiszta vizet kell, kellett önteni abba a félig teli pohárba. Egy szó mint száz, megfontoltan lépésünk előre. Az újévben már nagyjából 1 milliárd forint fog pályázati alapon és ügyviteli normatív módon újrahasznosulni a horgásztársadalomban, ami hatalmas előrelépést jelent a 4-5 évvel ezelőtti szinte nulla forinthez képest.

• **Egyik fő bevételi forrásuk a horgászszokmányokból, területi horgászjegyekből befolyó összeg, de a másikat a pályázati, nemzeti támogatások jelentik.**

– Örömtelínek tartom, hogy a 2021–2027 közötti uniós költségvetési ciklusban a MAKOP forrásaiból is részesülünk, mivel az

Európai Unió példaértékűként ismerte el a MOHOSZ közjogi státuszát, így 100 százalékos intenzitással tudunk majd élőhelyet fejleszteni. Ez óriási eredmény. Ami a nemzeti támogatást illeti, az reményeink szerint az Országos Horgászati Hálózati Programban évekkal ezelőtt, kormányzati támogatással meghatározott tervek gyakorlati megvalósítását jelenti majd. A kormány is látja, hogy érdemes a horgászturizmusba beruházni, és ennek érdekében az első lépcsőben az évtizedek alatt elavult vízparti alap-infrastruktúrát kell rendbe hozni, az első komplex horgászati szolgáltatási és horgászturisztikai fejlesztési pontok építésével egyidejűleg. Azon dolgozunk, hogy kihasználjuk azt a páratlan természeti kincset, ami a természetes vizekben rejlik. Nem akarunk feltétlenül Európa horgászcentrumává válni, de a nemzetközi horgászturizmusban óriási kihasználatlan lehetőségeink vannak. Ehhez viszont olyan szolgáltatási pontokat kell kialakítanunk, mint amilyen például a BHN Zrt. által üzemeltetett keszthelyi, ahol a horgász lassan minden számára lényeges szolgáltatást egy helyen megkaphat. Az első ütemben 7-11 ilyen központ létesítése szerepel az ország minden részében, de összességében mintegy 20 szolgáltatópont építését is tervezzük a vízrendszerekhez igazodóan. Ha ezt professzionális módon felépítjük a hazai és a nemzetközi horgászturizmusra alapozva, akkor jelentős számú új munkahelyet is létesítünk, erősítve a nemzetgazdaságot.

• **Őnök is véleményezték az új halászati operatív program, a MAKOP tervezetét...**

– Így igaz. A MAKOP társadalmasítása, társadalmi vitája most, a beszélgetésünk idején ugyan még tart, de a lényeg az, hogy a jövőben a haltermelők, a halmarketing-tevékenységet végzők a lehető legegyszerűbb eljárásrenddel, a lehető leggyorsabban jussanak támogatási forrásokhoz. A szektor szereplői cserébe vállalták, hogy úgy alakítják át tőgazdasági haltermelésük szerkezetét, hogy az a legnagyobb hazai felvásárló igényeit is kielégítse – és ezek a horgászszervezetek. Év végére várhatóan a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló, 2013-ban született törvényt is több ponton módosítja az országgyűlés, így egyértelművé válik a közfeladat-ellátás katalógusa, a támogatható szervezetek és feladatok köre, illetve megalkotják a rendeleti szintű keretszabályokat, amelyek évekre meghatározzák a halgazdálkodás, a horgászat fejlesztési irányvonalát.

• **Mindebből azt a következtetést is levonhatjuk, hogy a horgászatot és a haltermelést a kormány egy szektorként kezeli.**

– Egyértelműen. Együtt jóval láthatóbbak vagyunk. A haltermelők és a horgászok is várják például azt a jogszabályt, amely

alapján láthatóvá válik, hogy a fajgazdag extenzív tógazdasági haltermelési struktúrát fogja támogatni az állam a hazai és az uniós forrásokból. Ez megtöri a monokultúras pontytermelést, és a haltermelés jobban alkalmazkodik általa az igényekhez, ide értve a minőségi magyar hal termelői piacának kiépítését, a fogyasztás ösztönzését. A horgászok és a nem horgász fogyasztók a piaci oldalt biztosítják, míg a MAKOP a haltermelők fejlesztési, rekonstrukciós, innovációs igényeinek jelentős részét fogja kielégíteni. Egyébként a majdan megépülő szolgáltatási pontok a régióként jellemző halfajok értékesítési lehetőségeit is biztosíthatják, így szinte minden mindennel összefügg.

• Szóljunk a halmarketing-tevékenységről is!

– A MOHOSZ a MA-HAL-lal közösen létrehozta a tervezett halmarketing-feladatokat ellátó gazdasági társaságot. Ez talán jelzi, hogy számunkra is fontos a hazai hal-fogyasztás növelése. Magyarországon a korábbi évszázadokban sokkal több halat fogyasztottak, ezért is támogatjuk például a HalPéntek akciót, ami a régmúlt hagyományát igyekszik visszahozni a köztudatba. Jó dolog, hogy a két szervezet a marketing-

munkában is közösen lép fel. Mára olyan szintre jutott az együttműködés, hogy a kölcsönös előnyök mentén mindenki előre tud nézni.

• Végezetül: milyen feladatok várnak az OHSZK csapatára az újévben?

– Bízom abban, hogy a vírushelyzet megszűnik és az egész ország felszabadul. Azt persze nem tudjuk, hogy a nemzetgazdaság teljes újraindítása mennyi időt vesz igénybe, de mi legalább kedvező helyzetből indulunk. Nagyon szeretnénk, ha tavasztól mindenki hosszú tájékoztatók kiírása és tanulmányozása nélkül tudna horgászni, valamint ha a nemzetközi versenyek is újraindulnának. A közfeladatok terén folytatjuk a munkát, jelenleg három nagy közbeszerzésünk van folyamatban. Az egyik a hivatásos halőrök teljes egyenruhájára kiírt pályázat, ami az egyéges megjelenésen túl a praktikus használatot és a dolgozók munkájának megbecsülését is jelenti. A másik a vízparti környezetfenn tartó eszközöket – a motorfűrészről a kaszálló eszközökig terjed a skála –, míg a harmadik a vízminőséget javító eszközcsoportot tartalmazza. Elindul az a hároméves közbeszerzési ütemtervünk, amelynek keretében gépjárművektől kezdve kamerarendszeren

át csónakmotorig pályázhatnak a horgász-szervezetek. Fontos megemlítenem, hogy ma a MOHOSZ háromszintű rendszerébe szervezett horgászok alkotják az ország legnagyobb hálózatos civil szervezeti rendszerét, 99,8 százalékos országos lefedettséggel.

Szűcs Lajos elnök úrral sokat dolgozunk azon, hogy a szervezet nagysága és felépítése ne legyen gátja a hatékony döntéshozatalnak. A MOHOSZ önkormányzati szervezetekre, ügyintézői szervezetre tagozódik, és szakmai testületek segítik a munkáját. Önkormányzati szervei a legfőbb döntéshozó szervként tevékenykedő választmány, az elnökség és a testületek, a szakbizottságok. A támogatások rendszerének kialakítására, a konkrét igények szintetizálására irányuló döntéshozatal így hárompólusú. A felhatalmazással rendelkező önkormányzati szervezetek, a szélesebb társadalmiasítást megvalósító szakbizottságok és a biztos szakmai alappal rendelkező, a törvényességet és a lebonyolítást biztosító OHSZK együttműködése mára kialakult. Az elmélet lassan jól működő gyakorlattá válik, és remélem, hogy ez egyre jobban meg is fog látszani a vízpartokon.

HAJTUN GYÖRGY

Rendhagyó időben, rendhagyó közgyűlés

A SARS-CoV-2 koronavírus-járvány terjedésének lassítása érdekében a 478/2020. (XI. 3.) kormányrendelet 2020. november 4-én Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki, amivel a járvány terjedését korlátozó intézkedések léptek életbe. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) vezetése december 2-án nem tudott személyesen találkozni a tagsággal a budapesti közgyűlésen, ezért a közgyűlés előadásait videó formájában osztották meg.

Németh István elnök videóüzenetében arra kérte a tagságot, hogy írásban szavazzanak az elnökség előterjesztéséről. A tagságnak e-mailben elküldött előterjesztésnek két napirendi pontja volt. Az előterjesztés tartalmazta a határozati javaslatok szövegszerű megfogalmazását. A tagság a szavazólapok visszaküldésével jelezte, hogy egyetért az elnökséggel, és mindkét javaslatot elfogadta.

Dr. Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkára videóüzenetben köszöntötte a tagságot, és tájékoztatót a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) jelenlegi állásáról, valamint

a 2021–2027-es Magyar Akvakultúra-fejlesztési Operatív Program (MAKOP) keretében tervezett intézkedésekről. Nehéz év van mögöttünk, mondta, hiszen ez az ágazat is közvetlenül és közvetve is megszenvedte mindazt, ami ma Magyarországot, Európát és a világot sújtja. Az államtitkár bízik benne, hogy az év során nyújtott segítség – akár az élelmiszerválság-kezelő program keretében, akár a különböző haltelepítési programokon keresztül – valóban érezhető, kézzelfogható segítséget nyújtott valamennyi szakmabeli számára.

A nehézségek és kihívások mellett ugyanolyan fontos, hogy a közös programot, amit 2014–2020 között MAHOP, 2021-től pedig MAKOP rövidítéssel illetünk, és ami a magyar akvakultúra fejlesztésének operatív programját jelenti a jövőben, a lehető legjobban kihasználjuk és alkalmazzuk a szakma, az ágazat fejlődése szempontjából. Az államtitkár hangsúlyozta, hogy a 2014-es programok közül egy fejlesztési-beruházási pályázat még nyitva van, de emellett lassan értékelni lehet az elmúlt időszakot. Mára a MAHOP keretösszegének 58 százalékát lekötötték támogatott okirattal, és a kifizetések meghaladják a 8 milliárd forintot. A program

Feldman Zsolt videóüzenetben köszöntötte a MA-HAL tagságát

vége felé tartva látszik, hogy biztonsággal lezárhatjuk a programot.

Feldman Zsolt örömmel említette, hogy a korábbi évek tapasztalatait felhasználva a MA-HAL, a MOHOSZ és az Agrárminisztérium tavaly közösen kitalálta, átgondolta és papírra vetette 2021 utáni terveiket és fejlesztéseiket, amiket a Magyar Akvakultúra

- ▶ Fejlesztési Operatív Program (MAKOP) tartalmaz.

A programba két olyan új elem is bekeverült, amelyekről érdemes külön szólni. A tógazdaságok ökoszisztéma-szolgáltatásait egy új támogatási konstrukcióval szeretnék segíteni – az ágazat javaslata alapján-, a források csaknem egyharmadát ez venné igénybe. Ez a támogatás lényegében azt a természetes hozzáadott értéket fogja kompenzálni, amit a halastavi gazdálkodásba

vont vízterületek által nyújtott szolgáltatások jelentenek, és ami – a mezőgazdaság más ágazatainak környezetgazdálkodási típusú programjaihoz hasonlóan – már működik. Az új program a tervek szerint fejlesztési programokat, feldolgozóüzemek létesítését, az innovációt, a szaktanácsadást, a termelői együttműködés ösztönzését szolgálja. A program elkészítésében a MA-HAL szakmai együttműködése is közrejátszott. Magyarországot nyújtotta be elsőként az Eu-

rópai Bizottság illetékes igazgatóságának a következő évekre vonatkozó terveit. A program társadalmi vitája már megkezdődött, és néhány héten belül a program véglegesítése is megtörténhet. Az államtitkár megköszönte a MA-HAL-nak a színvonalas szakmai munkát, amivel hozzájárult a MAKOP kialakításához. Feldman Zsolt zárásként további eredményes munkát kívánt az ágazat szereplőinek.

H. GY.

Fókuszban a gyakorlatorientált képzés

Palkovics László innovációs és technológiai miniszter online sajtótájékoztatón fejtette ki, milyen előnye van az egyetemek működésében, ha a fenntartói jogok vagyonkezelő alapítványokhoz kerülnek. Az elmúlt 2 évben nyolc felsőoktatási intézménynél történt meg a modellváltás, amelyekhez 2021-ben további két egyetem, a Pannon Egyetem és a Szent István Egyetem csatlakozik. A Szent István Egyetem neve februárban Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemre változik. Gyuricza Csaba megbízott rektort öt kampusz-főigazgató segíti munkájában. Dr. Urbányi Béla, a gödöllői kampusz főigazgatója új munkaköre mellett továbbra is vezeti a halgazdálkodási tanszéket. Vele beszélgettünk.

FOTÓ: HAJTIN GYÖRGY

Urbányi Béla, a Gödöllői Campus főigazgatója, egyetemi tanár, az MTA doktora, tanszékvezető, Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Természeti Erőforrások Megőrzése Intézet, Halgazdálkodási Tanszék. És ami sohasem maradhat el: Mindörökké FRADI!

• Főigazgató úr, tavaly augusztus el-szejtől tölti be ezt a tisztséget. Hol tartanak az átalakításban?

– Elképesztő munka folyt és folyik a mai napig az egyetemen. Gyuricza Csaba megbízott rektor úr, habitusából adódóan, nagyon határozott új menedzserszemléletet hozott a vezetésbe, amire szerintem nagyon nagy szükség volt. A kormány célja, hogy a jelenleginél rugalmasabb és kiszámíthatóbb működési környezetet növelje a felsőoktatás versenyképességét, és a magyar fiatalok a jövő nyertesei legyenek. Alapvető elvárás, hogy az egyetemek központi szerepet töltsenek be a hazai kutatás-fejlesztésben és innovációban. Ez az elvárás nem változik február 1-jével sem, amikor is a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen Alapítvány átveszi a fenntartói jogokat. Szerintem a kormány alaposan felkavarta az állóvizet ezzel a modellváltással, de látni kell, hogy a modellváltó egyetemek közötti párbeszéd és tapasztalatcsere lehetővé teszi, hogy az intézmények egymást erősítve járuljanak hozzá a magyar felsőoktatás nemzetközi szintű sikeréhez. Ahogy Palkovics miniszter úr is kijelentette, a képzések korszerűsítésével, minőségi infrastruktúrájának felépítésével Magyarország regionális tudásközponttá válhat.

• Mennyire vagyunk lemaradva a nemzetközi szinttől?

– Hát, eléggé. Lehetne panaszkodni, de nézzük az alapokat. Évtizedek óta fejkvótarendszerben támogatja az állam a felsőoktatást, ezen a bolognai rendszer bevezetése sem változtatott. A bolognai rendszer azt hozta a magyar felsőoktatásba, hogy kétszintűvé vált az egyetemi oktatás, az alapképzésre épült a mesterképzés. Bizonyára van olyan szakma, ahol ez a kétszintes oktatás jól érvényesül, de az agrárképzésben nehéz értelmezni. Mit tud egy alapképzett és mit egy mesterképzett agrármérnök? Az alapképzésnek tulajdonképpen gyakorlatorientálnak kell lennie, és erre alapozva csak az menjen a mesterképzésre – ez általában a hallgatók 20-25 százaléka –, aki még nagyobb elméleti tudás megszerzésére vágyik. Az a tapasztalat, hogy a mesterképzésben részt vevő hallgatók fele már valamilyen kutatási terület irányába orientálódik. Az agrármunkaerő-piac azonban nem differenciálja a tudást, a felkészültségbeli különbséget a régi rendszerben 5 év alatt megszerzett diploma és a mostani alap- és mesterképzésben szerzett diploma között.

• Régi probléma, hogy az agrárképzés nem igazodott az agrárgazdaságban lezajlott strukturális változásokhoz, pedig nagyot változott a világ...

– Kétségtelen, hogy a hazai agrár-felsőoktatási képzés csak kullogott a világban zajló események mögött. Nézzük csak a precíziós gazdaság kérdését! Az egyetemi kép-

zésünkben – szerintem – későn jelent meg tantárgyként ez a témakör, pedig a világ mezőgazdasági fejlődése évtizedek óta erről szól. Elsősorban azért, mert igen komoly élőképesség-hiánnyal küzd az ágazat a világ fejlett részében. A humán-erőforrást csak informatikával, digitalizációval, elektronikával lehet helyettesíteni. A késlekedés okát abban látom, hogy a volt szocialista országokban csak az utóbbi szűk 10 évben szembesültünk a munkaerőhiány problémájával. Azzal is szembe kellett néznünk, hogy – miután a középszintű agrárképzés súlyos problémákkal küzd – a felvett hallgatók tudásszintje nem üti meg a kellő mértéket. Persze, tisztelet a kivételnek, én most általánosságban minősítettem. De ha az egyetemi oktatást a középiskolai szintre kell levinni, akkor nem tudom az egyetemi tananyagot, tudást átadni, mert arra már nem lesz időm. Nagyon erős a gazdasági visszajelzés is, mert a gazdálkodók nem ilyen tudású egyetemi diplomásokat akar foglalkoztatni. Szóval a magas szintű tudásnak akkor van értelme, ha a gyakorlatban is jól tudják kamatoztatni ezeket az ismereteket. Arra pedig most még nem igazán van lehetőségünk, hogy gyakorlati szinten bemutassuk

az egyetemen a legmodernebb technológiát. Az új modellnek abban látom az egyik fontos előnyét, hogy az egyetemi hallgatók olyan cégeknél töltenek gyakorlati időt, ahol gyakorlati tapasztalatokat tudnak szerezni.

• **Van egy másik fontos előnye az integrációnak: megszűnik a párhuzamos képzés, lehet szakosítani a kampuszokat stb.**

– Pontosan! Nem véletlen, hogy 21 intézet alakul meg az integráció végére. A korábbi kari tagozódás helyett részben a kampuszok veszik át a karok feladatait, amihez a szakmai intézetek csatlakoznak. Az intézetek egyébként önálló gazdálkodói szervezetként fognak működni, ami óriási kihívás lesz számukra, mert éles piaci versenyben kell helytállniuk. Ez csak akkor működik, ha az intézetek tudományos kutatási eredményei a gyakorlatban is megjelennek, Magyarán ha a gazdálkodók is hasznosnak találják a felkínált innovációt, illetve ha a kutató intézetek a gazdálkodók fejlesztési-innovációs igényeit elégítik ki. Az alapítvány vezetése elvárásaként fogalmazta meg számunkra, hogy az egyetemi oktatásban sokkal nagyobb mértékben jelenjen meg a gyakorlati képzés. Ehhez olyan szakember szükséges, aki tisztában van a legújabb ismeretekkel, technológiával.

• **Mindezek a változások hogyan érintik a hallgatókat?**

– Nagyon jó kérdés. Az eddigi hagyományok szerint a hallgatók egy adott intézményben – ahová felvételt nyertek – eltöltötték 5-5,5 évet. Most már úgy gondoljuk, hogy a hallgatók a szakosított kampuszokon fogják megkapni az adott tananyag ismereteit. Ez azt jelenti, hogy mondjuk Kaposváron öt hetet tanul állattenyésztésből, majd a budai kampuszon és Gödöllőn is eltölti az ismeretek elsajátításához megfelelő időt. Ez az új rendszer teljesen más szemléletet kíván mind az oktatóktól, mind a hallgatóktól.

• **Mennyiben gátolta a járványhelyzet az átalakulás végrehajtását?**

– A hátrányokból előnyt tudunk kovácsolni azzal, hogy a járvány idején megtanultuk a digitális eszközök használatát. Jómagam nem szeretek a digitális térben tananyagot leadni, mert az a tanár, aki interaktív az órán, a digitális térben nem tudja alkalmazni ezt a módszert. Viszont előnyt jelent, hogy digitálisan az ország különböző pontjairól hívhatok meg hallgatókat, és egy tantárgy keretében jóval több hallgatónak tudom leadni azt az elméleti tananyagot, amit a gyakorlati oktatáson számonkérek. A járványhelyzet jó alkalmat teremtett az oktatás racionalizálására, és bevezessük, gyakoroljuk a digitális képzést, és hogy mindennapi szinten alkalmazzuk. Ehhez hozzátenném, hogy elindult az online tananyag

készítése is, ami annyiban más, mint a hagyományos, hogy sokkal alaposabban kell a diákon kifejteni az adott témakört, és a végén ellenőrző kérdéseket is meg kellett fogalmazni. Az ellenőrző kérdéseknél meghatároztuk azt a szintet, ahonnan a hallgatók a következő szintre léphetnek.

• **Térjünk át az Ön kedvenc – szívügyének is mondható – területre, a halászképzésre! Nyilvánvaló, hogy a halgazdálkodási tanszéken – aminek a struktúrája február 1-jétől szintén változik – gyakorlatorientált, racionalizált digitális képzést kell megvalósítaniuk. De, ismerte az ágazatot, el tudnak-e mozdulni arról a holtpontról, ahol most haltermelő és kutató egymásra mutogat, miszerint kevés vagy sok az innováció?**

– Hát, ez eléggé forró témakör. Úgy érzem, mindkét oldal érvelését értem. A gyakorlatban lévő kollégák elvárják tőlünk, kutatóintézeti-egyetemi kollégáktól, hogy csináljuk meg a Woynarovich-oldat következő változatát, Horváth László professzor úr mesterséges pontyszaporításának továbbfejlesztett változatát, avagy a Lévai Ferenc nevéhez fűződő harcsaszaporítási technológia általánossá tételét, és még hosszasan sorolhatnám. Az ágazatunk abban szocializálódott, hogy elképesztően sikeres innovációkat vezet be a gyakorlatba, ugyanis ez forintosítható. Ezzel szemben a mostani innovációval nem tudunk ilyen léptékű újdonságokat és fejlesztéseket megvalósítani. De apró lépéseket tudunk tenni, és tettünk is. Példaként említeném, hogy a szarvasi és a keszthelyi kollégák együttműködve olyan harcsa fajtát „hoztak létre”, amely kiválóan alkalmazkodik a hazai környezethez, és megmondható, hogy adott víztestben melyik fajtának a legjobb a növekedése. Külföldi kollégák írták le, hogy a tokféléket a nullo napon lehet már szexálni. Öt évvel ezelőtt nem hittem volna, hogy genetikai ügyben megkeresnek minket, s lám, ez is bekövetkezett. Az afrikaiharcsa-termelők felfigyeltek rá, hogy vannak kisebb fejméretű egyedek, ami azért fontos, mert hagyományosan az afrikai harcsa testének az egyharmadát a fej teszi ki, amit nem tudnak hasznosítani. Elindult egy szelekciós program a kisebb fejű harcsák tenyésztésére, hogy a test egynegyedére csökkenjen a fejméret és jelentősen nőjön a hasznos hústömeg. Ez komoly bevételnövekedést is generál. Azt gondolom, hogy az ágazat szereplőinek is több jó témát vagy ötletet kell felvetni a kutatóknak ahhoz, hogy az innováció nagyobb mértékben megjelenjen a halászati ágazatban. Összességében azt mondhatom, hogyha a halhúst, a haltermékeinket jobban szeretnénk pozicionálni a hazai piacon, akkor el kell indulni a standardizálás felé, vagyis

objektív paramétereket kell meghatározni a fogyasztók számára. Egy modern állattenyésztési ágazatban erre van szükség. A hal esetében még nem tartunk itt.

• **Ön a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) kutatás-fejlesztésért felelős elnökségi tagja. Milyen kitérés pontokat fogalmazna meg az ágazat szereplői számára?**

– A már említetteken kívül jelentősen növelni kell az itthon termelt halfajok feldolgozottságának szintjét. A piac ma már nem fogadja be az élő állatot, mert nincs idő az otthoni feldolgozására. A fogyasztót kiváló termékekkel kell kiszolgálni. A másik fontos lépés a termelésbe vont őshonos halfajok számának növelése. A keszgfélék termelését rövid idő alatt meg kell oldani, mert ezt igényli tőlünk az immár 700 ezer tagot számláló hazai horgásztársadalom. Tudom, hogy ez nehéz feladat, de ha nem lépünk, akkor elveszítjük a horgászok bizalmát, amit nagyon nehezen nyertünk el, és akkor oda lenne a kiváló együttműködés a két szervezet között. Még egyszer hangsúlyozom, hogy a keszgfélék termelését nehéz beilleszteni a tógazdasági technológiába, de tóba rendszerben, ketreces haltartásban ez is megoldható. A szakmának ki kell lépnie a komfortzónájából, és lehet, hogy több időt kell áldoznia termelése diverzifikálására.

• **Kanyarodjunk vissza az egyetemi ügyekhez! Februártól a NAIK kutató intézeteit is beillesztik az új struktúrába. Ebből adódóan a NAIK-HAKI az ön által vezetett intézethez fog tartozni. Mit jelent ez a halászati ágazatnak?**

– Mondhatom, hogy szerencsés helyzetben vagyunk. Kicsi az ágazat, mindenki ismer mindenkit, és egymás szemébe tudunk nézni a kutatókkal. Létrejön az Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézet, ami a halászati ágazatnak is az egyik legnagyobb bázisát jelenti, hiszen több mint százan fognak dolgozni benne. Fontos, hogy az intézet konfliktusok nélkül jött létre. Bizom benne, hogy jó példával fogunk elől járni, hiszen a NAIK-HAKI olyan infrastruktúrával rendelkezik, ahol a legszélesebb körű gyakorlati tudást szerezhetik meg a hallgatók. A tanszék és a kutató intézet szorosan együttműködik a képzésben, így a tanszék és a kutatóintézet olyan diplomásokat bocsáthat ki együtt, akik a legkorszerűbb tudással rendelkeznek. Ez piaci alapon is jól működtethető, mégpedig külföldi hallgatók bevonásával. Úgy látom, ez olyan lehetőség, amit a kormány teremtett az új egyetemmel, és a mi szűk szakterületünk, a halászati képzés bekerülhet az öt legjobb egyetem közé Európában. Ezt a gyakorlatorientált képzéssel tudjuk elérni.

HAJTUN GYÖRGY

Halasi-Kovács Bélát választották a FEAP környezetvédelmi bizottsága elnökének

Az Európai Akvakultúra-termelők Szövetsége (Federation of European Aquaculture Producers, FEAP) 21 európai ország 22 haltermelő szövetségét vagy szervezetét tömöríti. Tagjai között nem uniós tagországok is vannak, például Norvégia, Törökország és Svájc. Magyarországról a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) delegál képviselőt. Ezt a feladatot Dr. Halasi-Kovács Béla, a MA-HAL ügyekért felelős elnökségi tagja, a NAIK HAKI intézetigazgatója látja el, akit a legutóbbi, november elején tartott online FEAP-közgyűlésen a környezetvédelmi bizottság elnökévé választottak.

A szövetségnek régóta tagja a MA-HAL, illetve jogelőd szervezete, és a korábbi években több magyar halas szakembert megválasztottak a FEAP különböző tisztségeire. A legutóbbi, tavalyi közgyűlésen Halasi-Kovács Bélát a környezetvédelmi bizottság vezetésével bízták meg. A FEAP-ról célszerű tudni, hogy ez az európai akvakultúra-termelők legjelentősebb érdekvédelmi szervezete, valamennyi jelentős európai haltermelő ország képviselteti magát benne. A szövetség számokban kifejezve: tagjai 2,3 millió tonna halat, halterméket juttatnak piacra évente, ami több mint 10 milliárd euró bevételt hoz a mintegy 100 ezer embert foglalkoztató ágazatnak. Ez jól érzékelteti a szövetség jelentőségét.

Ugyanakkor azt is érdemes tudni, hogy az akvakultúras termelés utóbbi évekbeli növekedése ellenére a tengeri akvakultúra jócskán túlsúlyban van az édesvízi haltermeléssel szemben. A FEAP szorosan együttműködik az Európai Unióval és a világ más meghatározó halászati-haltermelői szervezeteivel, valamint a döntéshozókkal, képviselve tagjai, az európai haltermelők érdekeit.

Halasi-Kovács Béla büszke rá, hogy olyan elődök nyomdokaiba léphetett, mint Váradi László, aki évekig volt az édesvízi bizottság elnöke. A kinevezés egyúttal a magyar halas szakemberek tudásának és az európai akvakultúra érdekei védelmében tett erőfeszítéseinek elismerése.

A FEAP közgyűlése nem könnyű feladatot bízott Halasi-Kovács Bélára, ugyanis bár korábban nem tartozott a kiemelt tevékenységek közé ez a terület, jelenleg az egyik legfontosabb horizontális téma a fenntartható akvakultúra és a környezetvédelem. Az Európai Unióban komoly változást hoz a környezet-

védelem területén az új, 2021–2027 közötti költségvetési ciklus az európai zöld megállapodás elfogadásával, és a FEAP is zászlajára tűzte a környezetvédelmi célok elérését. Rádásul a környezetvédelmi bizottság munkája talán a legszer-teágazóbb a FEAP-ban – ahol különböző

FOTÓ: HARTUN GYÖRGY

Halasi-Kovács Béla: a haltermelés lényegesen kisebb környezetszennyezéssel jár, mint más állat tartása

bizottságokban folyik szakmai munka –, mivel a teljes ágazatot érintő témakörökkel foglalkozik. Így például jelenleg véleményezi az EU jogalkotásában a biodiverzitás-stratégiát, készül az idegenhonos halfajok termelésének szabályozásával kapcsolatos állásfoglalása, és az EU természeti területek helyreállítási céljaihoz készülő javaslat is terítéken van. Emellett megújul a FEAP környezetvédelmi arculata, illetve a bizottsági elnök feladata a részvétel különböző uniós szakbizottságokban – például a víz-keretirányelv stratégiai bizottságá-

ban –, továbbá a szövetség tagjainak folyamatos tájékoztatása.

Az elnök munkáját egy alelnök, a szintén most megválasztott, dán Lisbeth Jens Plesner, azonkívül a FEAP titkársága (aminek immár több mint 1 éve az ágazatban jól ismert Mihálffy Szilvia is tagja) és persze a tagok is segítik. Az elnök a bizottsági feladatokat az alelnökkel megosztva végzi. Halasi-Kovács Béla elsősorban az édesvízi akvakultúrával kapcsolatos témakörök megvalósítására szeretne koncentrálni, Lisbeth Jens Plesner pedig a tengerügyi témaköröket viszi.

Érdemes megemlíteni, hogy talán azért esett éppen Halasi-Kovács Bélára a választás a környezetvédelmi bizottságban, mert az intézetigazgató évek óta dolgozik a szövetségben az édesvízi akvakultúra, illetve annak komplex környezeti- és természetiérték-fenntartó szerepének elismertetése érdekében. Kiemelkedően fontos a magyar tógazdasági akvakultúra számára, hogy az Európai Unióban is elfogadják a tógazdasági haltermelés jelentőségét a zöld megállapodás több területén. Az biztos, hogy az intézetigazgató mondanója nem maradt pusztába kiáltott szó, mivel neki adták ezt a mára fontossá vált tisztséget, mégpedig egyhangú szavazattal.

A FEAP európai szinten képviseli az európai akvakultúra-ágazat érdekeit mint érdekvédelmi szervezet. A szövetség folyamatosan kapcsolatban van az Európai Unió különböző szervezeteivel, így elsősorban a Bizottsággal és annak főigazgatóságaival (DG MARE, DG ENVI stb.). Emellett számos egyéb, az ágazat szempontjából fontos szervezetnek tagja, illetve szorosan együttműködik velük. Ilyen az Aquaculture Advisor Council, ami a Bizottság egyik állandó tanácsadó testülete, és aminek a szövetség szavazati joggal rendelkező tagja, a COPA-COGECA (a gazdálkodók és szervezetek érdekvédelmi szervezetei), az Európai Akvakultúra Technológiai és Innovációs Platform (EATIP). Mindez jelzi, hogy a FEAP tevékenysége igen szerteágazó, és minden olyan témakörben hallatja a hangját, amelyik érinti az akvakultúra szereplőit.

Az édesvízi akvakultúra elfogadottságát illetően azonban még korántsem dőlhetnek hátra a nem tengeri akvakultúrával foglalkozó haltermelők. A FEAP erő-

sődése az európai térben tulajdonképpen 2018 óta tart, és a spanyol Javier Ojeda főtítkári megbízását követően kifejezetten felgyorsult, aki habitusából fakadóan rengeteget dolgozik, és a legkényesebb témákban is képes közös nevezőre jutni. Ez kifejezetten erőssége a szövetségnek.

Miközben a tógazdasági haltermelés súlya csökken az Európai Unióban, addig a környezetvédelmi feladatok változásával éppen hogy nő a tógazdasági haltermelés szerepe. Erről elmondható, hogy éppen a termelés módja miatt értékelődik fel az édesvízi akvakultúra, azon belül is a tógazdasági haltermelés. Ezt az erősödést segíti az Európai Unió azzal, hogy az új pénzügyi ciklusban az agrártámogatások 40 százalékát kívánja fenntartható termelésre fordítani. Nagy vita folyt erről, de a célok körvonalazódtak a green deal, a zöld megállapodás dokumentumban. Az európai akvakultúra környezetvédelmi szempontból egyáltalán nem áll rosszul a többi állattenyésztési ágazattal összevetve, mert lényegesen zöldebb (vagyis kékebb) jelenleg a termelése, mint azoké.

Az állattenyésztési ágazatokon belül 1 kilogramm termékre vetítve az akvakultúra használja a legkevesebb vizet és a legalacsonyabb az úgynevezett karbonlábnyoma. A haltermelés lényegesen kisebb környezetszennyezéssel jár, mint más állatok tartása, ez pedig jó pozíciót teremt a jelenlegi európai helyzetben.

Az elnöki megbízás 4 évre szól. Az elnök szeretné ezalatt megújítani a FEAP környezetvédelmi arculatát, illetve erősíteni azt, és nemcsak a szövetségben belül, hanem európai megjelenésében is. Nem titkolt célja az édesvízi akvakultúra értékeinek megismertetése és elismertetése. Ezzel együtt fontos számára a teljes ágazat további erősítése a környezetvédelemben, amire számos lehetőséget lát. Természetesen a magyar érdekeket továbbra is képviseli és megjeleníti a FEAP-on belül, amire elnöki szinten a korábrinál nagyobb tere lesz.

(HAJTUNGY)

Két jubileumot ünnepel a Tógazda Zrt.

Idén januárban ünnepli megalakításának harmincadik évfordulóját a Tógazda Zrt. A kerek évforduló a cég vezetésének örömmünnepe, hiszen igen kis cégként alakult a vállalkozás, mára mégis sikerült a hazai haltermelés egyik meghatározó szereplőjévé kinőnie magát. Erős, stabil a cég, mert a gazdálkodása több lábon áll, és jelzi, hogy a cég vezetése mindig sikerrel oldotta meg a nehézségeket, jó válaszokat adva az újabb és újabb kihívásokra. Dr. Németh István elnök-vezérigazgató nemcsak a Tógazda Zrt. tulajdonosa, hanem éppen 10 éve – és ez is egyfajta jubileum – tölti be a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) elnöki tisztségét.

Ha felidézünk a kezdetet, akkor azt láthatjuk, hogy Németh István 1991 előtt állami alkalmazottként, az akkori Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium százhalombattai vízélettani laboratóriumában dolgozott osztályvezetőként. A laboratórium a Temperált-vízű Halszaporító Gazdaság (TEHAG) területén működött, így a közös területhasználat és jó szomszédtság okán az osztályvezető már az 1980-as évek közepétől foglalkozott haltermeléssel a TEHAG energia szakcsoportjában. A szocializmus éveiben ez meglehetősen ritkaságszámba ment, mert a nagypolitika egyes vezetőiben a magán-gazdálkodás, a magánhaltermelés ellentmondásos érzelmeket keltett. Őszintén szólva, kellett hozzá bátorság, hogy olyan szakemberek, mint Németh István, kiálljanak a szakcsoporton belüli magántermelés mellett, pedig a mennyisége, persze, csak a töredéke volt az állami termelésnek. Kezdetben állami gazdaságoktól, termelészövetkezetektől béreltek tavakat Zala és Somogy megyében. A bérelt területek nagysága összesen 80 hektárt tett ki.

Azonban ez a magántermelés jó iskolája, mondhatni előszobája volt a vállalkozói létnek. A rendszerváltás megteremtette a szabad vállalkozás lehetőségét, és amikor 1991 januárjában megnyílt a törvényi lehetőség új szövetkezetek alakítására, tíz (ekkorra létszámra volt szükség egy szövetkezet megalakításához) halászattal foglalkozó kistermelő megalakította a Tógazda Kistermelők Szövetkezetét. A kezdeti lépések nem voltak könnyűek, mert továbbra is bérelt tavakon állították elő az ivadékot és termeltek étkezési halat, pontyot. A halászati ágazatban 1992-ben kezdődött a privatizáció, amikor is a tavakat, tógazdaságokat magánkézbe vehették, többnyire halász szakemberek.

A Tógazda Szövetkezet az első bevétele-

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Németh István, ha ideje engedi, ma is a tóparton felügyeli a halakat

iből megvette az első tavakat, mégpedig a Tolna megyei Mócsényben. A helyi szövetkezettől vásároltak meg 60 hektár halastavat. Ezt követően a Zalaszentgróti Állami Gazdaság tavait, majd a Balatoni Halászati Rt.-től a somogyicsói tavakat privatizálták, és miután jól ment a gazdaság, mondhatni, futott a szekér, sikerült további tavakat is megvenni. A lábodi, a miki, a csokonyavisontai, a somogyapáti tavak is a Tógazda Szövetkezet tulajdonába kerültek.

Mindez jelezte, hogy a szövetkezet vezetése – a tagság támogatásával – jól sáfárkodott a bevételekkel, hiszen a 2000-es évek elejére már több mint 1800 hektár halastavon termeltek halat. A növekedés azt is magával hozta, hogy a szövetkezeti formát kinőtték, ezért a tagság döntése alapján átalakultak részvénytársasággá. Németh István a kezdetektől kiváló munkatársakkal valósította meg az elképzeléseit, és velük hajtott végre az átalakulást. Meg kell említeni Tóth Barany Antalt, aki a pélpusztai állami gazdaság igazgató-helyettese volt, amelytől kezdetben szintén béreltek tavat, és aki a Tógazda Zrt. vezérigazgató-helyetteseként ment nyugdíjba, Szabó Attilát, aki a TEHAG halásza volt és a Tógazda Zrt. fő halászmestere lett, és Szabó Zoltánt, aki a Balatoni Halgazdaságtól jött a

► céghez. Ezzel a kis létszámú, lelkes csapattal és igen sok munkával érték el az eredményeket.

A vezérigazgató elárulta, hogy ma már olyan helyzetben vannak, hogy a periferián fekvő kisebb tavakban nem termelnek, mert csak bizonyos üzemméret fölött megfelelő a jövedelmezőség. Azonban a hazai feldolgozó nélküli tógazdaságok közül így is a Tógazda Zrt. rendelkezik a legnagyobb árbevétellel.

hazai piacon is csak a horgászszervezetek vásároltak piaci pontyot. A Tógazda Zrt. az uniós források felhasználásában szintén jeleskedik, eszközparkjuk fejlesztését, a teleltavak rekonstrukcióját uniós támogatásokkal sikerült megvalósítaniuk.

A vállalat történetének három évtizede három szakaszra osztható. Az első 10 év a lelkes útkeresés időszakát hozta, amikor még tanulták a magángazdálkodás fortélyait, nemcsak szakmai, hanem pénzügyi

Ahogy a bevezetőben is említettük, Németh István 10 éve a MA-HAL elnöke. Az érdekképviselési munka egyfelől nagyon is megterhelő, másfelől kicsit hálátlan is, mert a tagság csak az elért eredményeket ismeri el. A kulisszák mögött komoly, szinte napi lobbitevékenységet kell folytatni azért, hogy a halászok érdekeit megjelenítsék a döntéshozók asztalán. Ma már nincs magára hagyva ez a kicsi ágazat, mert a „nagy testvérrel”, a hazai horgásztársadalommal stratégiai együttműködésben léphet fel a szervezet. Ezért is hangsúlyozta az elnök, hogy a haltermelőknek a ragadozó halak mellett a keszegfélék termelését is el kell kezdenie, azonkívül olyan kuriózumszámba menő halfajokét is, mint a compó, a balin, a jászkeszeg, az aranykárász. Utóbbi esetében a MA-HAL beszállító tagjai engedélyt kaptak a MOHOSZ-tól anyahalak befogására. A Tógazda Zrt. idén 35 tonnát értékesített ezekből a halfajokból a horgászoknak annak érdekében, hogy betartsák a MOHOSZ speciális jogállású tagjaira vonatkozó szerződést.

Ami az elnöki munkát illeti, Németh István csak úgy tudja eredményesen végezni, hogy a cég többi vezetője támogatja, pótolva a vezérigazgató hiányát. Hiszen nemcsak a cégnek, hanem az egész halásztársadalomnak érdeke, hogy az ágazat társadalmi elfogadottságát és támogatását növeljék. A halászok presztízse kétségtelenül nőtt az utóbbi évtizedben, ami nemcsak a MA-HAL, hanem az elnök érdeme is. A MA-HAL véleményét ma már a döntéshozók is figyelembe veszik, és ezt alátámasztja, hogy az új, 2021–2027. közötti uniós támogatási ciklusra készített programtervezetben a halászok törekvései is megjelennek. A szervezetnek fontos, hogy az Európai Unió is elismerje, hogy a tógazdaság több, mint termelői egység. A multifunkcionális tógazdálkodás egyre szélesebb körben terjed. A Tógazda Zrt. a lábodi tavon horgászatot a multifunkcionalitás jegyében, megalakult a Tógazda horgász-egyesület, és itt is van ökoturizmus, márdármegfigyelő.

Végezetül nem kerülhetjük meg a kérdést: mit hoz a jövő? A vezérigazgató szerint kulcsfontosságú a generációváltás megoldása. A Németh család két gyermeke már felnőtt, de ők nem édesapjuk foglalkozását választották hivatásul. Ezért felkarolt egy fiatal szakembert, aki képes a cég vezetésére, az ügyek továbbvitelére. A vezérigazgató jövőképe pozitív, mert az édesvízi akvakultúra szép jövő előtt áll az Európai Unióban és idehaza is.

A Tógazda Zrt. a jövőben is meghatározó haltermelője lesz a magyar halászati ágazatnak.

(HAJTUNGY)

Lehalászás a Tógazda Zrt. mőcsényi tavánál

A Tógazda Zrt. nemcsak a magyar piacon, hanem külföldön is megvetette a lábát. Haltermelési technológiáikat a piaci igényekhez igazították, ami azt jelenti, hogy extenzív polikultúrás haltermelést folytat a cég. Mély vizű tárolóikban a ponty mellett (náluk is még mindig a ponty a kenyérhal) keszegféléket, süllőt, csukát, harcsát állítanak elő, részben a hazai horgászpiacon kiszolgálására.

A hazai horgászszervezetek haltelepítési igényei jelentősen megváltoztak az utóbbi években, és a horgászmozgalom számára létfontosságúvá vált, hogy a hazai haltermelés a pontyon kívül más őshonos halfajokat is előállítson, hogy őshonos halfajokat is telepíthessenek a természetes horgászvizekbe. A magyar tógazdasági haltermelés számára ez új kihívás, és a zrt. is azon dolgozik, hogy ezeket a horgászigényeket minél magasabb szinten kielégítse.

A cég az ország egyik legjobb szállító eszközparkjával rendelkezik, még az exportkiszállítást is maguk végzik. Ausztriában, Horvátországban, Lengyelországban kedvelik a Tógazda halait, és a határidőre történő rendszeres kiszállítás nem okoz gondot nekik. A járványhelyzet persze ennél a cégnél is jelentős károkat okozott, hiszen az exportot le kellett állítani, és a

szempontból is. A második 10 évben nagyon sok munkával kiépítették piaci pozícióikat, a harmadik 10 év pedig a stabilizáció éveit jelentette. Ez utóbbi években a cég személyi állománya állandósult, sikerült jó pozíciókat elfoglalni a piacokon, bővült a szállító eszközparkjuk és módosították a technológiáikat. A kormoránnal fertőzött mai világban is elő tudnak állítani évi 13-15 tonna süllőt, amivel szintén a horgászpiacon látják el.

A cég átlagosan 66 embert foglalkoztat, az őszi lehalászáskor 80-85-re ugrik a számuk. A szakembergárda összecsiszolódtott, 6-8 diplomás halász szakember irányítja a munkát innovatív megoldásokkal. Jól ismert, hogy a halászati ágazatban is nagy gondot okoz a kézi munkaerő hiánya. A halász szakmunkások képzése megszűnt idehaza, ezért a cégek maguk próbálják meg- és betanítani a szakmára a gyorsan cserélődő munkaerőt. A Tógazda Zrt. saját autóbusszal szállítja a segédmunkásokat a lehalászásra, ami komoly logisztikai feladatot jelent, hiszen nyolc megyében található a cég tavai. A magyarországi multinacionális láncoknak is a cég az egyik legnagyobb beszállítója, azoknak viszont egész évben szüksége van friss halra.